



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 30 maja 2023 r.

Poz. 3048

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR NK-II.4131.122.2023 WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 26 maja 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXVI/306/23 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa.

UZASADNIENIE

W dniu 4 maja 2023 r. Rada Miejska w Czyżewie podjęła uchwałę Nr XXXVI/306/23 w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 11 maja 2023 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Zgodnie z przepisem art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), dalej jako „ustawa”, jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

- 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Art. 90t ust. 4 ustawy stanowi, że w przypadku podjęcia powyższych programów organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Rada Miejska w Czyżewie uchwaliła szczegółowe warunki wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa, według których stypendium to przyznawane będzie uczniom szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czyżew oraz uczniom Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Czyżewie. Tak sformułowany przepis prowadzić może do nieuzasadnionego wykluczenia części uczniów i młodzieży pobierającej naukę na terenie Gminy Czyżew, a zatem jest sprzeczny z brzmieniem art. 90t ust. 4 ustawy oraz z art. 7 i art. 32 Konstytucji RP. Jedynym kryterium uzyskania takiej pomocy powinno być uzdolnienie ucznia. WSA w Gliwicach w wyroku z dnia 28 kwietnia 2021 r., sygn. akt III SA/Gl 64/21, podkreślił, że ustawodawca nie wprowadził różnicowania z uwagi na organ prowadzący szkołę, do której uczęszcza uczeń. Ustawa nie różnicuje placówek oświatowych na szkoły prowadzone przez daną gminę (tzw. szkoły publiczne) i szkoły, których nie prowadzi dana gmina (czyli szkoły prywatne i inne szkoły publiczne – nie prowadzone jednak przez gminę). Uchwała Rady nie może

wyłączyć uczniów szkół niepublicznych (prywatnych), a także publicznych szkół nie samorządowych – nawet jeśli w dniu podjęcia uchwały takie szkoły nie działają na terenie gminy. Uczniowie tych szkół bowiem z mocy ustawy znajdują się w kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania pomocy w formie stypendium. A zatem stypendium powinno przysługiwać uzdolnionym dzieciom i młodzieży, niezależnie od tego, do jakiego rodzaju placówki oświatowej uczęszczają oraz niezależnie od tego, gdzie zamieszkują. W związku z powyższym stwierdzić należy, że Rada wykroczyła poza zakres upoważnienia ustawowego, czym istotnie naruszyła art. 90t ust. 4 ustawy.

W § 4 ust. 1 załącznika do uchwały Rada określiła podmioty uprawnione do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium. Postanowiono, że o przyznanie stypendium mogą wystąpić:

- 1) dyrektor szkoły, do której uczęszcza dany uczeń;
- 2) pełnoletni uczeń lub jego rodzice bądź opiekunowie prawni.

Określając w ten sposób tryb wyłaniania kandydatów do uzyskania stypendium, Rada Miejska w sposób istotny ograniczyła krąg podmiotów uprawnionych do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium, wykluczając w tym zakresie również część samych zainteresowanych uzyskaniem stypendium - tj. niepełnoletnich uczniów i działających w ich imieniu rodziców lub opiekunów prawnych, co zdaniem organu nadzoru stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 4 ustawy (zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt II SA/Ol 290/21). Krąg ten powinien być nieograniczony i z odpowiednim wnioskiem w tym zakresie powinien móc wystąpić każdy.

Dodatkowo wskazać należy za wadliwe sformułowanie treści § 1 ust. 2 załącznika do uchwały, w którym określono, że: „Stypendium jest przyznawane w zasadzie 2 razy w roku tj. za klasyfikację półroczną i klasyfikację roczną w wysokości 600,00 zł.”. W ocenie organu nadzoru użyte przez Radę sformułowanie „w zasadzie” jest pojęciem nieprecyzyjnym. Wprowadzanie takich zapisów w akcie prawa miejscowego narusza zasadę przyzwoitej legislacji znajdującą oparcie w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego wynika bowiem zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Prawodawca powinien zatem stanowić normy sformułowane w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny, zgodnie z regułami poprawnej legislacji. Brak określoności w przepisach prawa występuje wówczas, gdy treść przepisu prawnego jest na tyle niejasna i nieprecyzyjna pod względem językowym i logicznym, że nie pozwala na wywiedzenie z niego w drodze wykładni jednoznacznej normy prawnej, co z kolei może stwarzać warunki sprzyjające naruszeniu praw jednostki lub uniemożliwić stosowanie przepisów, w których terminy te są zawarte (K. Działocha, T. Zalasieński "Zasada prawidłowej legislacji jako podstawa kontroli konstytucyjności prawa" - Przegląd Legislacyjny, Rok XIII, Nr 3 (55)/2006).

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 22 maja 2002 r. (sygn. akt K 6/02, OTK ZU nr 3a/2002, poz. 33) przepisy prawne "muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny. (...) Wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwac mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw".

Oceniając powyższe naruszenie przepisów prawa, należy stwierdzić, że zachodzi konieczność stwierdzenia nieważności analizowanej uchwały.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Agnieszka Krystoń